

TMMOB Mühendislik, İstihdam ve Ücretlendirme Sempozyumu Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi sekretaryalığında yapıldı...

ÜLKENİN MÜHENDİSLİK ALTYAPISI BİTİRİLİYOR

TMMOB adına Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi tarafından düzenlenen “TMMOB Mühendislik, İstihdam ve Ücretlendirme Sempozyumu”, 489 mühendis, mimar ve şehir plancısının katılımıyla, 22-23 Eylül 2007 tarihlerinde İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryumu’nda yapıldı.

Sempozyumun açılış konuşmaları, MMO İstanbul Şube Başkanı Tefvik Peker, MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz ve TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı tarafından yapıldı. Açılıшта KESK Başkanı Dr. İsmail Hakkı Tombul, Türk Tabipleri Birliği (TTB) Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Nergis Erdoğan ve DİSK Genel Sekreteri Musa Çam da birer konuşma yaptılar.

Sempozyumda, “Çalışma Yaşamında Ücretli, İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları”, “Mühendislik, Mimarlık, Şehir Plancılığında Çalışma Yaşamını Düzenleyen Yasalar”, “Sempozyum Bölge Toplantıları”, “İşsiz ve Ücretli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Örgütlenmesinde Odalar ve TMMOB ve Sendikalar” ile “Ücretli ve İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Forumu” başlıklı oturumlar gerçekleştirildi.

Sempozyum öncesinde; Kocaeli, Adana, Trabzon, İzmir, Diyarbakır, İstanbul, Zonguldak ve Ankara’da bölge toplantıları yapıldı. Ayrıca İstanbul’da “Kadın Mühendislerin Sorunları” konulu bir panel gerçekleştirildi ve bu toplantıların sonuçları sempozyumda sunuldu.

MMO İstanbul Şube Başkanı Tefvik Peker: “GİZLİ İŞSİZLER ORDUSUNA MÜHENDİSLER DE DAHİL OLDU”

MMO İstanbul Şube Başkanı Tefvik Peker, yaptığı sempozyum açılış konuşmasında; “Mühendis, mimar ve şe-

hir plancısı meslektaşlarımızın istihdamı beklenen düzeyde gerçekleşmemekte, bu durum da düşük ücretlere, mesleki tatminsizliğe, gelecek belirsizliğine, meslek alanı dışında çalışmaya ve beyin göçüne yol açmaktadır. Meslek alanlarımızdaki işsizlik ya da başka bir işte çalışanlar, üye sayımızın yüzde 25’ine ulaşmış, gizli işsizler ordusuna mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları da dahil olmuştur. Mühendis, mimar ve şehir plancılarının ülkemizdeki tanım ve işlevi, çokuluslu tekeller

lehine değiştirilmekte ve bu alanın ülkemiz çalışanları aleyhine kuralsızlaştırılması amaçlanmaktadır” dedi.

Üniversitelerdeki bölümlere öğrencilerin, kadın erkek ayrımı yapılmadan alındığını, erkeklerin ve kadınların mesleğin gerektirdiği zor arazi koşullarında bile çalışabileceği bilinciyle mezun olduklarını anımsatan Peker; çalışma hayatına girildiğinde maruz kalınan cinsiyet ayrımcılığına dikkat çekerek şöyle konuştu: “Ancak; çalışma yaşamına girişte politik ve yönetsel tercihlere bağlı olarak, aynı iş koşullarında, erkeklerle eşit çalışma gücüne sahip kadın meslektaşlarımızın aleyhine cinsiyet ayrımcılığı yapılmak-

Tefvik Peker
İstanbul Şube Başkanı

tadır. Böyle bir ayrımcılık yapan bu zihniyet, kadınların üniversitelerin mühendis bölümlerine alınmalarını savunan anlayışla özdeşdir. Bunun sosyal hayattaki karşılığı haremlikler ve selamlıklardır. Anayasal karşılıkları ise siyasal iktidar tarafından aranmaktadır.”

“Bizler Özelleştirmenin Bizatihi Kendisine Karşıyız”

Konuşmasında Türkiye’deki özelleştirme uygulamalarına da değinen İstanbul Şube Başkanı; mühendis, mimar ve şehir plancıları için özelleştirmelerin daha çok yoksulluk ve işsizlik demek olduğunu, mühendis, mimar ve şehir plancılarının da bunun bilincinde olduklarını savundu. Mühendis, mimar ve şehir plancılarının kamusal üretim ve denetimi savunduklarını belirten Peker, konu ile ilgili şunları söyledi: “Mühendis, mimar ve şehir plancıları, özelleştirmelerin daha çok yoksulluk ve işsizlik demek olduğunu biliyorlar. Mühendis, mimar ve şehir plancıları özelleştirmelere karşı kamusal üretim ve kamusal denetimi savunuyorlar. Bizler özelleştirmelere bu karşıtlığın ötesinde mülkiyet sorunu olarak bakıyor ve kamusal mülkiyeti savunuyoruz. Bizler, gerçekleşen özelleştirmelerin yöntem ve zamanlamasına değil, özelleştirmenin bizatihi kendisine karşı olduğumuzu ifade ediyoruz. Ülkemizdeki

çalışma ilişkileri, bir tarafın elini kolunu bağlayan yasalarla yürütülmektedir. Bu durum ortadan kaldırılmalı ve sendikalaşma, toplu iş sözleşmesi ve grev hakkı üzerindeki bütün antidemokratik engeller kaldırılmalıdır. Ancak bu şekilde çalışanlar, kendi haklarını kendileri koruyabileceklerdir.”

MMO Başkanı Emin Koramaz: “MESLEK UYGULAMA ALANLARIMIZ GÜN GEÇTİKÇE DARALTIYOR”

MMO İstanbul Şube Başkanı Tefvik Peker’in ardından açılış konuşmasını yapan MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, düzenlenen bu sempozyumda ücretli mühendis, mimar ve şehir plancılarının meslek yaşamında karşılaştıkları sorunların saptanmasının, nedenlerinin belirlenmesinin, bu sorunlara çözümler üretilmesinin; işsizliğin mühendis, mimar ve şehir plancıları üzerindeki etkilerinin tartışılmasının amaçlandığını kaydetti. TMMOB Genel Kurulunda bu sempozyumun düzenlenmesi için verilen önergeyi Oda delegasyonu olarak desteklediklerini ifade eden Koramaz, TMMOB Başkanlar Toplantısında da sempozyumun sekretaryalığını üstlenebileceklerini belirttiklerini ve 7 bölgede yapılan hazırlık toplantılarına Oda olarak aktif katılım sağladıklarını söyledi. TMMOB

Yönetim Kurulunun bu sempozyumun örgütlenmesi görevini Makina Mühendisleri Odası'na vermesi nedeniyle teşekküllerini ileten Koramaz, konuşmasına şöyle devam etti: "Nitelikli ve hatta yüksek nitelikli işgücü olarak sanayiden enerjiye, tasarım ve kent planlamasından gıda ve tarıma dek ekonomik yaşamın her alanında yer alan biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaşadıkları sorunlar ülke sorunlarıyla tamamen iç içedir. Bizler ülkemizin imarında, yapılaşmasında, altyapısında, sanayileşmesinde, enerji üretim ve dağıtımında, tarımda, teknoloji üretiminde, yeraltı ve yerüstü kaynaklarının değerlendirilmesinde kısacası ağırlıklı olarak üretimde ve yatırımda görev alan meslek disiplinleriyiz. Dolayısıyla, özellikle son 25 yıldır uygulanan; insanı, doğayı, bilimi, üretimi ve yatırımı dışlayan politika ve uygulamalardan doğrudan etkileniyoruz. Küresel sermayenin ve bağlı kuruluşlarının denetiminde uygulanan yeni liberal politikalarla ve özelleştirmelerle bizlerin varlık nedeni olan ülke sanayisi, madenleri, tarımı, hayvancılığı ve ülke ormanları bitirilmektedir. Meslek uygulama alanlarımız gün geçtikçe daraltılmaktadır. TMMOB kapsamındaki meslek alanlarımızda işsizlik yaklaşık olarak yüzde 25'ler seviyesine ulaşmıştır. Çalışan üyelerimizin ise yaklaşık yüzde 75'i yoksulluk sınırının altında ücret almakta, önemli bir kesimi de meslek dışı alanlarda çalışmaktadırlar. TMMOB genelinde yeni mezun olan meslektaşlarımızın yüzde 32,5'i mezuniyetlerinden sonra bir yıl içinde iş bulamamaktadırlar, iki yıl içinde iş bulamayanlar yüzde 22,4 olup, kronik işsiz oranı yüzde 18,5'dir. Deneyimli mühendislerde ise bu oran ilk on meslek yılından sonra artmakta, iş değiştiren bir mühendis, daha düşük ücrete razı olmaktadır. 25-45 yaş arası mühendislerde işsizlik oranı yüzde 20,6'dır. 45-60 yaş arasında ise bu oran yüzde 30,5'e çıkmakta olup, meslek dışı alanlarda çalışanların toplama oranı yüzde 19,8'dir. Bunlar kayıtlara geçmiş, bilinen işsizlik rakamları olup, kayıtlara geçmeyen bir o kadar da mühendis bulunmaktadır."

Üreticilerin uygunluk değerlendirme faaliyetlerini çok yüksek bedellerle AB test ve belgelendirme kuruluşlarına yaptırmak zorunda kaldığını ve bu alandaki mühendislik hizmetlerinin yurt dışından satın alındığını kaydeden Emin Koramaz; "Bu süreçte ülkemiz mühendisleri devre dışı bırakılmakta, ülkenin mühendislik altyapısı bitirilmekte ve tasfiye edilmektedir" dedi.

"Büyüme" Masallarıyla Pembe Tablolar Sunuluyor

Durum böyleyken, en son yayınlanan Hükümet Programındaki gibi "büyüme" masallarıyla pembe tablolar sunulduğunu, ancak; bu "büyüme"nin hangi sektörlerde olduğu ve toplumun geniş katmanlarını nasıl etkilediği konusunda bir açıklama yapılmadığına dikkat çeken Koramaz, "İşçinin, memurun, esnafın, çeşitli meslek gruplarının, çiftçinin reel geliri ne ölçüde artmıştır, görmezden gelinmektedir. Büyüme rantçısının, ithalatçısının, büyük sermayenin, tekellerin ve vurguncunun büyümesidir. Zira istihdam azalmış, işsizlik artmış, çalışanların reel gelirleri yerinde saymıştır. Yoksulluk sınırındaki 15 milyon insan ile 5,6 milyon işsiz insan görmezden gelinmektedir. Sıcak para ve ithalat artışına dayalı ekonomik büyümenin nimetleri en üstteki yüzde 10'u bulan kesimler tarafından paylaşılmaktadır. 35 milyar dolara ulaşan cari açık dış borçlarla kapatılmaktadır. Dış borçların tutarı 205 milyar dolardır ve GSMH'ye oranı yüzde 50'ye yaklaşmaktadır. Türkiye spekülasyon sermayenin boyunduruğu altına sokulmuştur. Borsaya 1.000 dolar olarak gelen para bir yıl sonra 1.470 dolar olarak geri dönmektedir. "Yüksek faiz + değerli YTL" dolayısıyla halkın sırtından yüzde 47 nema ile para kazanılmaktadır" şeklinde konuştu.

“AKP Hükümeti de Sanayinin İtici Gücü Olan Biz Mühendisleri Gözden Çıkarmıştır”

Programda övünülerek bahsedilen doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ise ağırlıklı bankacılık, sigortacılık, inşaat, ulaştırma, ticaret, hizmet ve turizm sektörlerinde yoğunlaştığını vurgulayan Oda Başkanı Koramaz, bu yatırımların üretici olmayıp rantı büyük, kârı fazla alanları oluşturduğunu kaydederek, özellikle İstanbul boyunca Orta Doğu ve AB sermayesinin yatırım yaptığına dikkat çekti. Koramaz konuşmasına şöyle devam etti: “Bu yatırımlar için imar planları değiştirilmekte, belediye hizmetleri getirilmekte ve kentsel dönüşüm projeleri ile mahalleler ortadan kaldırılmakta, uluslararası sermaye ve yerli ortaklarına yeni rant alanları yaratılmaktadır. 2006 yılında sanayi sektörlerine yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının miktarı 1,9 milyar dolar olup, toplamın yüzde 9’unu oluşturmaktadır. Yine Programda övünülerek bahsedilen ihracat artışı da bir aldatmacadır. İthal ham madde girdi oranı 2002 yılında yüzde 60,1 iken, 2007 Temmuz’unda yüzde 73’e çıkmıştır. Son bir yılda 154 milyarlık ithalatın 112,5 milyar dolarlık bölümü ham maddeye ödenmiştir. Programda övünçle söz edilen ihracat artışı da ağırlıklı fason üretime dayalı olup daha hızlı bir şekilde artan ithalatla sürdürülmektedir. Ara mal üretimi azalmış, yatırım malları üretimi rafa kaldırılmıştır. Sektörlerimizin teknoloji düzeyi düşüktür. Yüksek katma değerli ürünlerin toplam ihracat içerisindeki payı yüzde 5’i bulmamaktadır. AR-GE harcamaları şirket cirolarının yüzde 0,5’i seviyesindedir. Şirketlerde hizmet içi eğitim yok denecek düzeydedir. Bu durum biz mühendislerin mesleki olarak gelişmesini, mezuniyet sonrası bilgilerini yenileyebilmesini, yeni teknolojileri özümseyip, geliştirebilmesinin önünde engel oluşturmaktadır. Oysaki; Avrupa ülkeleri katma değeri yüksek, ileri teknoloji isteyen alanlarda üretim yapmaktadırlar. Ülkemizde AR-GE harcamalarının milli gelir içerisindeki payı binde 65 seviyesinde iken, AB ortalaması yüzde 1,2’dir. Yeni katılan 10 ülke hariç 15 AB ülkesinde 2006 yılında toplam patent başvurusu 600 binin üzerindedir. Türkiye’de bu rakam iki bin

ürüne bile ulaşamamaktadır. Kısacası AKP hükümeti de önceki hükümetler gibi ülke sanayisini ve sanayinin itici gücü olan biz mühendisleri gözden çıkarmıştır.”

“Mühendisler Görece On Yıl İçinde Yoksullaşmışlardır”

Koramaz, Hükümet Programında, sanayi politikasından yalnızca bir yerde, “verimlilik” ve “teknolojik yenilik” ekseninde söz edildiğini belirterek, verimlilik artışının teknolojik yenilikten ve etkinlikten çok, işgücü maliyetlerinin azaltılmasından kaynaklandığını dile getirdi. 2002–2006 yılları arasında sanayide yüzde 16 oranında bir istihdam düşmesinin söz konusu olduğunu söyleyen Oda Başkanı, “Sanayide çalışanlar, bu sektörde yaratılan katma değerden daha az pay almaktadırlar. Sanayide üretim teşvik edilmemekte, özellikle ara malı ve yatırım malı üreten sektörler taşeronlaşmaya teşvik edilmektedir. Ara mallarda ithal girdi ortalamaları sürekli artış göstermektedir. Hiçbir denetime tabi olmadan Uzak Doğu’dan sanayi malları pazara girmekte ve KOBİ niteliğindeki işletmelere ağır darbe vurmaktadır. Son on yıl içinde imalat sanayisinin üretim endeksi ortalama artış oranı ise yüzde 3,6’dır. Sanayideki üretim artışına ve kapasite kullanım oranının yüzde 77 oranında artışına karşın istihdam düzeyi belirgin bir düşüş göstermektedir. KOBİ’lerde çalışan mühendis sayısı oldukça düşük olup, Hükümet Programında dile getirilen “verimlilik” adı altında daha da azaltılmıştır. Türkiye’deki işletmelerin büyük bir bölümünü oluşturan 200 bini aşkın küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşlarında hâlâ mühendis istihdam geleneği oluşturulamamıştır. Sanayi KOBİ’lerinin yüzde 46,5’inde mühendis istihdamı yapılmamakta, yalnızca yüzde 22,3’ünde bir mühendis çalıştırılmaktadır. Bu durum küresel rekabet koşullarında zorlu bir mücadele veren KOBİ’lerin taşeronlaşmasını hızlandırmaktadır. Mühendislerin, sanayi katma değeri içindeki ücretlerinin toplam içindeki payı yüzde 35,2 oranında azalmıştır. Yani bir diğer deyişle mühendisler katma değerden daha az pay almaktadırlar ve görece on yıl içinde yoksullaşmışlardır. Mühendislik ücretleri, geçim standartları endeksine göre son on yıl içinde yüzde 56,8

oranında düşmüştür. Bir yandan ülke sanayisi bitirilirken, diğer taraftan da, istihdam boyutu düşünülmeden insan gücü planlaması, gerekli altyapı ve eğitim kadrosu göz önüne alınmadan politik ve ticari tercihler sonucu meslek alanlarımıza ilişkin yeni bölümlerin açılmasına da devam edilmektedir” şeklinde konuştu.

Siyasiler Oy Kaygısıyla Bilim Dışı Yaklaşımlara “Yeşil Işık” Yakıyor

Bu bölümlerin eğitim hizmetlerinin kalitesinde de büyük farklılıklar bulunduğuna dikkat çeken Emin Koramaz, eğitim programlarının, ders içeriklerinin, öğretim üyesi sayısı ve yeterliliklerinin, laboratuvar, derslik, kütüphane, bilgisayar donanımı, araştırma ve barınak olanaklarının genel yetersizliğinin yanı sıra eğitim kuruluşları arasında bu olanaklar açısından da ciddi dengesizlikler bulunduğunu ifade etti. Koramaz, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu’nda, yükseköğretimde verilmekte olan eğitimin ulusal ya da uluslararası objektif ölçütlere göre denetlenmesi, ölçülmesi ve değerlendirilmesi için yapılması gereken işlemlere ait açık bir düzenlemenin mevcut olmadığını belirterek, “Üretimden kopuk, plansız bir anlayışla oluşturulan bu bölümlerden mezun olan mühendis ve mimarların çoğunun hangi iş sektöründe, hangi konularda, hangi düzeyde istihdam edileceği bile düşünülmemektedir. Yetki ve sorumluluklarını belirten yasal düzenlemeler oldukça yetersizdir. Bu durumda tek seçici güç piyasa olmakta, yeni mezun meslektaşlarımızın büyük bir çoğunluğu aldıkları eğitimle ilintisiz işlerde çalışmakta ya da iş bulamamaktadırlar. Eğitim, istihdam ve üretim ilişkilerinin planlı bir şekilde ele alınmamasından dolayı lisans eğitiminde edinilen bilgilerin önemli bir bölümü çalışma hayatında pratik karşılığını bulamamaktadır. Bu durum mesleğe karşı yabancılaşmanın yanı sıra mesleki körelmeye de neden olmaktadır. Diğer yandan mesleki yetki ve sorumluluklarımızın önemli bir bölümü, Tekniker, Teknisyen ve Yüksek Teknik Öğretmenler tarafından kullanılmak istenmektedir. Siyasi kesimler daha fazla oy toplama adına bilim dışı bu yaklaşımlara yeşil ışık yakmakta, yasal zemin hazırlamaya çalışmaktadır” dedi.

“Küresel Zorbalar Bu Düzenlemeleri Bile Çok Görmektedir”

Ülke içinde durum böyleyken, Türkiye’nin dünyada eşi benzeri görülmeyen bir teslimiyet ile 1995 yılında imzaladığı Dünya Ticaret Örgütü kapsamındaki Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) ile mühendislik hizmetlerinin de neredeyse tek taraflı olarak uluslararası sermayeye yeni pazarlar olarak sunulduğunu hatırlatan Koramaz, Türkiye’nin, şu ana kadar hizmet ticareti alanlarına giren 155 sektörden 76’sında taahhütte bulunduğunu kaydetti. “Birçok AB ülkesi mühendislik hizmetlerinin serbest dolaşımına çekince ve özel hükümler koyarken ülkemiz anlaşmayı koşulsuz olarak imzalamıştır” diyerek tepkisini dile getiren Oda Başkanı, “Anlaşmada TMMOB Yasası ve 1938 yılında çıkarılan Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Yasaya uygun olmak koşuluyla yabancı mühendis ve mimarların ülkemizde çalışmasına olanak sağlanmıştır. İşte bu noktada bizim mesleğimizi düzenleyici, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı birikim ve uygulamalarını geliştirici yönetmelik, mevzuat ve mesleki denetimlerimiz son derece önem taşımaktadır. Bizim bu gelişmeler karşısındaki konumumuz ikili bir yan taşımaktadır. Bizler, bu politikaların ülkemiz ve mesleğimiz aleyhine olan temel çizgilerine karşı çıkmak durumundayız. Ama öte yandan da bir mesleki yeterlilik ve yetkinlik düzeyi tutturmak, uluslararası tanınırlık alanında adımlar atmak durumundayız. Ancak bugün küresel zorbalara bu düzenlemeleri bile çok görmektedir. Geçen yıl TBMM gündemine giren “Meslek Yeterlilik Kurumu Kanun Tasarısı”nda, mühendis, mimar ve şehir plancılarının yeterliliklerinin esaslarını, denetimini, ölçmesini, belgelendirmesini ve sertifikalandırmasını adı geçen kurumun yapması öngörülerek, TMMOB ve Odalarımız devre dışı bırakılmak istenmişti. Birlikte aktif çaba gösterdik ve nihayetinde meslek disiplinlerimiz bu yasa kapsamında çıkarıldı” şeklinde konuştu.

“Kalitesiz Hizmetin Kontrolsüz Sunumuna Olanak Tanınıyor”

Ancak; önceki Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından veto edilen ve şu an TBMM’de bulunan “Yaban-

cuların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun”da, “Avrupa Birliği’ne üye ülkelerden veya Bakanlar Kurulu’nca belirlenecek diğer ülkelerden gelecek yabancı mimar ve mühendislerin çalışma izinlerinin verilmesinde, diploma ve ilgili meslek odasına kayıtlı olduğuna dair belgenin ibrazı halinde, 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu’nun 34’üncü ve 35’inci maddeleri ile 17/6/1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun’un 1’inci ve 7’nci maddeleri uygulanmaz” denildiğini hatırlatan Koramaz, böylelikle yabancı mühendislerden istenmesi zorunlu olan denklik belgesinin kaldırılarak, yabancı mühendis ve mimar istihdamında Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile TMMOB’nin görüş bildirmesi uygulamasına son verilmek istendiğini vurgulayarak, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Bu uygulama ile ülkemiz mühendislerinin hak ve hukuklarını koruyan tek yasal çerçeve olan TMMOB Kanunu da devre dışı bırakılmak istenmektedir. AB, Hizmetlerin Serbest Dolaşımını kapsamında ülkemiz mühendis ve mimarlarına kendi ülkelerinde bu olanakları sunmaz iken, AB vatandaşı mühendis ve mimarlar Türkiyeli mühendis ve mimarlardan daha üstün bir konuma getirilmektedir. Bu uygulama ile neredeyse bütün diğer ülkelerin mühendis ve mimarlarının Türkiye’de sınırsızca çalışabilmesinin önü açılmaktadır. Yasa değişikliği önerisiyle akademik yeterlilik ile mesleki bilgi ve deneyim aranmadan, yabancıların her işte çalışmalarının önü açılmakta, kalitesiz hizmetin kontrolsüz sunumuna olanak tanınmakta, ülkemiz mühendis ve mimarlarının aleyhine haksız rekabetin önü açılmaktadır. AB ve Gümrük Birliği anlaşmaları uyarınca yürütülen teknik mevzuat uyum çalışmaları da ülkemiz mühendislerinin aleyhine sürdürülmektedir. Bu süreçte test, deney ve kalibrasyon laboratuvarları, belirli ürünlerin tip onayını ve uygunluğunu belirleyen onaylanmış kuruluşlar, ürünleri, kalite yönetim sistemlerini ve personelin uzmanlığını belgeleyen belgeleme kuruluşları, piyasa gözetim kuruluşları, danışmanlık kuruluşları gibi birçok organizasyon görev almaktadır. Avrupa Birliği, teknik mevzuat uyumunu tek yanlı bir baskı unsuru olarak kullanmakta, ulusal kuruluşlarımızın onaylanmış kuruluş olma taleplerini geri çevirmektedir. Üreticilerimiz uygunluk değerlendirme faaliyetlerini çok yüksek bedellerde AB test ve belgelen-

dirme kuruluşlarına yaptırmak zorunda kalmakta ve bu alandaki mühendislik hizmetleri de yurt dışından satın alınmaktadır. Bu hizmetler için ödenecek rakamlar 10 milyar dolarla ifade edilmektedir. Bu hizmetler ürünlerin temel teknik kriterleri karşılayacak şekilde tasarlanmasından, üretilmesinden uygunluk değerlendirilme süreçlerine kadar birçok aşamayı kapsamaktadır. Hatta bazı ürün grupları için üçüncü bir tarafın onay koşulu aranmaktadır. Bu süreçte de ülkemiz mühendisleri devre dışı bırakılmakta, ülkenin mühendislik altyapısı bitirilmekte ve tasfiye edilmektedir.”

Planlama Yönelimi Benimsenmeli

“Ülkemizin, halkımızın, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın içinde bulunduğu bu olumsuzlukları aşmak mümkündür” diyen Koramaz, insanların üzerinde özgürlük ve gönenç içerisinde yaşayacağı başka bir Türkiye’nin mümkün olduğunu dile getirerek, bunun için bu ülkeyi yönetenlerin her şeyden önce olumsuz gidişin nedeni olan küresel sermaye patentli politikalarından vazgeçmeleri gerektiğini ifade ederek, yüzlerini kendi halkına çevirmesi gerektiğini söyledi. Yıllardır uluslararası para kuruluşlarının güdümünde uygulanan ekonomik ve sosyal politikalarla, üretimi, yatırımı, sanayileşmeyi, bilimi, teknolojiyi, mühendisi, insanı dışlayan uygulamaların terk edilmesi gerektiğini belirten Oda Başkanı, planlama yöneliminin benimsenmesi gerektiğini kaydederek, konuşmasını şöyle tamamladı: “Yatırımlar artırılmalı, özelleştirme uygulamalarıyla devletin küçültülmesi saptantısından vazgeçilmelidir. Eksenine insanların mutluluk ve refahını, sosyal devlet anlayışını oturtan, bilim ve teknoloji politikalarına dayalı bir sanayileşme ve kalkınma planı uygulamaya konmalıdır. Böylesi bir stratejide yerli yatırımcı özendirilmeli ve korunmalı katma değeri yüksek ileri teknoloji isteyen alanlarda yapılacak yatırımlar desteklenmelidir. Bu düşüncelerle sempozyumumuzun başarılı geçmesini diliyorum. Sempozyumumuzun tüm katılımcılarına, düzenlenmesinde emeği geçen Kurultay Yürütme ve Düzenleme Kurulu üyeleri, İstanbul Şubemiz ve bütün emeği geçenlere teşekkür ediyor, üreten, sanayileşen, kalkınan, demokratik, üzerinde insanlarımızın barış ve gönenç içerisinde yaşadığı bir dünya ve Türkiye özlemiyle saygılarımı sunuyorum.”

TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı: “MÜHENDİSLERİN DAHA POLİTİK BİR TAVIRA İHTİYACI VAR”

MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz'ın ardından kürsüye gelen TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, sermayenin sınırsız hareketliliğini ifade eden kapitalist küreselleşme çağında sermayenin yaşamın bütün alanlarında egemenleştiğini kaydederek, bu süreçte ülkenin uluslararası sermayenin küresel istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar tüm alanlarda yapısal bir dönüşüm programına tabi tutulduğunu belirtti. Uluslararası sermaye çevrelerinin çıkarları doğrultusunda, AB ile uyum adı altında sunulan bu dönüşümden; kentlerin, köylerin, yaşam çevrelerinin, tüm yaşamın yanı sıra mühendislik uygulamalarının, mühendislerin sosyal konum ve koşullarının da doğrudan olumsuz biçimde etkilendiğini söyleyen Soğancı şöyle konuştu: “Bu durumun somut göstergeleri; insan yaşamının her aşamasından sorumlu olan mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığının hızla işlevsizleştirilmesidir. Bilim, akıl ve mesleki birikim dışlanarak yaşam çevrelerinin, alanlarının ve kaynaklarının

tahrip edilmesidir. İşlevsizleştirilen meslek insanların hızla işsizleşmesi, ücretli mühendislerin toplum içindeki konumunu yitirmesi, kimliksizleşmesi ve yoksullukla baş başa bırakılmasıdır. Mesleki birikimlerinden yola çıkarak ülke ve toplum sorunlarına da çözüm arayan mühendislerin çalışma yaşamında; toplumun tüm kesimleri gibi, bugün önemli sorunları bulunmaktadır. İş güvencesine sahip olmamak, çalışma koşullarının giderek ağırlaşması, yetersiz ücret, işsizlik tehlikesi, sigortasız çalıştırılma, insan onuruna yaraşır emeklilik sürecini yaşayamama bunlardan bazılarıdır. Bu koşullarda varlığını sürdürmeye çalışan mühendislerin bu süreci durdurmak için; daha örgütlü, daha bütünleşmiş, daha etkin ve insana seslenen, bilimsel, mesleki, kültürel girdilerle zenginleştirilmiş daha politik bir tavıra ihtiyacı bulunuyor.”

Bu gerçeğin bilincinde olan TMMOB'nin, düzenlediği sempozyum, kongre ve benzeri etkinliklerle ülke sorunlarına çözüm aramasının yanı sıra kendi mesleki sorunlarını, çalışma koşullarını da masaya yatırdığını belirten Soğancı; sempozyumun böyle bir amaçla düzenlendiğini dile getirdi.

Mehmet Soğancı, mühendislerin iş güvencesine sahip olmadan, giderek daha ağır koşullarda ve yetersiz ücretlerle çalıştıklarını, işsizlik tehlikesi ile karşı karşıya kaldıklarını, sigortasız çalıştırıldıklarını ve insan onuruna yaraşır emeklilik sürecini yaşayamadan varlıklarını sürdürmeye çalıştıklarını vurgulayarak, “Mühendislerin daha örgütlü, daha bütünleşmiş, daha etkin ve insana seslenen, bilimsel, mesleki, kültürel girdilerle zenginleştirilmiş daha politik bir tavıra ihtiyacı bulunuyor” dedi.

“Biz Bu Gerçekleri Görüyoruz”

Bugün Türkiye’de eğitilmiş işsizlik oranının resmi rakamlara göre yüzde 20’ye yakın olduğunu ifade eden TMMOB Başkanı, mühendislik eğitimi alanların neredeyse dörtte birinin meslek dışı işlerde çalıştığına ya da işsiz olduğuna dikkat çekerek, “Hal böyleyken yalnızca tabela üniversiteleri kurularak, işsizler ordusuna yeni işsiz mühendis, mimar, şehir plancısının katılmasına yol açılmaya devam ediliyor. Onlarca yılın emeğiyle kurulmuş, halkımızın, emekçilerin ve mühendislerin büyük fedakârlıklarıyla oluşturulmuş büyük sanayi kuruluşlarımız yok pahasına sermayeye peşkeş çekiliyor, özelleştirmelerle yeni işsizler yaratılıyor. Biz bu gerçekleri görüyoruz ve işsizliği “neo-liberal politikalar nedeniyle” yaşadığımızı biliyoruz. Meslektaşlarımız iş yaşamının acımasızlığı ve işsizlik tehdidi altında; çoğu kez mesleki hizmetlerin ve bu hizmetler için gereken sürelerin dışında çalışmak zorunda bırakılıyor. Oysaki bir meslek insanı olarak, sağlıklı bir iş düzeninin önemli bir parçasını oluşturan mühendis, mimar ve şehir plancılarının çalışma hayatının her alanında sağlıklı hizmet üretmesi; uluslararası anlamda kabul edilen insani-mesleki hizmet üretim koşullarının oluşmasına bağlıdır. Özel sektörde olsun, kamuda olsun bu tür baskılarla çalıştırılan meslek insanlarının görev tanımlarının hukuki güvenceye kavuşturulması; mesleki kimliğin korunması ve geliştirilmesi açısından zorunluluktur. Ücretli çalışanlar açısından mesleki hizmet normlarının belirlenmesi ve uygulanması konusundaki çalışmalar TMMOB ve bağlı odalarının yönlendirmesiyle yapılmalıdır. Bu anlamda kamuda idari vesayet altında mesleki hizmet üretiminde yaşanan güçlükler nedeniyle, kadro görev tanımları, mesleki eğitime, uzmanlıklara, deneyim ve bilgi birikimine saygı temelinde düzenlenmeli, çoğu kez bir sürgün tehdidi olan uygulamalara derhal son verilmelidir” dedi.

Bu Akıldışı Durum Derhal Durdurulmalı!

“Ne yazık ki; içinde bulunduğumuz ekonomik-politik yönlendirme sürecinde kolaycılığa teslim olan ve ‘üretici’ olmayan ‘iş bitirme-iş görme’ alışkanlıkları; bilimsel, teknik ve sanatsal niteliğin yarattığı kültürel değerler üretme yerine, mevcut değerlerin de ‘yozlaşmasına’ neden ol-

maktadır” diyen Soğancı, bunun sonucunda çalışma yaşamında ‘meslek insanı’ olarak var olmanın giderek daha az değer gördüğünü kaydetti. Mesleğin gerektirdiği hizmetlerde çoğu kez gerekli ve yeterli eğitimi bulunmayanların da çalıştırılabildiğini ifade eden TMMOB Başkanı Soğancı, şöyle konuştu: “Hatta bu durum belli zorunluluklar dışında bir eğilim olmaya başlamaktadır. İstihdamı giderek niteliksizleştiren bu akıldışı durumun; kamu-toplum yararı ve geleceği açısından derhal durdurulması gerekmektedir. Mühendis, mimar ve şehir plancısı olarak çalışanların aynı hizmeti üretirken farklı statülerde çalıştırılması ve farklı ücretler alması kabul edilemez. İşletmelerin hızla yapı değiştirdiği ve buna bağlı olarak çalışma yaşamının hızla değiştiği, esnekleştirildiği ve kuralsızlaştırıldığı bu süreçte; genişleyen ve farklılaşan hizmet-çalışma koşullarının, aynı hızla mesleki normlarla uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Bu anlamda ülkemizde kanıksanan “statü” farklılıkları bu temelde yeniden ele alınmalıdır. Çalışma yaşamının esnekleşmesine ve kuralsızlaştırılmasına karşı çıkmalıdır. Kamuda ve yerel yönetimlerde çifte standart oluşturan sözleşmeli uygulaması ve buna bağlı olarak özel sektörde ve kamuda ücret dengesizliği derhal ortadan kaldırılmalıdır!”

“Grevli-Toplu Sözleşmeli Sendikal Hakların Kullanımı Mutlaka Sağlanmalı”

Mehmet Soğancı, neo-liberal politikaların kamu kaynaklarına, sosyal güvence ve sağlık sistemine müdahalesi sonucu yeniden düzenlenen Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası yasaları ile tüm yurttaşların sosyal güvence hakkının “mezarda emekliliğe”, sağlık hakkının da “paran kadar sağlığa” indirgenmesine dikkat çekerek, olumsuz emek piyasası koşullarında, çoğu kez zaten güvencesiz bir biçimde çalıştırılan mühendis, mimar ve şehir plancılarının; bu değişikliklerle geleceğe ilişkin hiçbir umudu kalmadığını söyledi. Soğancı, sosyal devletin yeniden kurumlaşması ve sosyal güvence mekanizmalarının yeniden örgütlenmesinin zorunluluğuna değinerek; “TMMOB üyelerinin üçte birini oluşturan 70 bine yakın mühendis, mimar ve şehir plancısı, kamuda çalışmaktadır. Ancak bu önemli kesimin, toplu sözleşme ve grevi de içeren sendikal hakları; uluslararası normlara uygun olmayan bir

biçimde engellenmektedir. Özel sektörde ise parçalı bir biçimde istihdam edilen ücretli çalışan mühendis, mimar ve plancıların çok az bir kısmı, ancak büyük işyerlerinde sendikal örgütlenmeler içinde yer alabilmektedir. Kamuda ve özel sektörde çalışan mühendis, mimar ve plancıların uluslararası hukuka uygun grevli- toplu sözleşmeli sendikal hakların kullanımı mutlaka sağlanmalıdır. Kamuda çalışan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları açlık ile yoksulluk sınırları arasına sıkışan ücretleriyle yaşam mücadelesi vermek zorunda kalmaktadır. Siyasal iktidar, kamu emekçilerinin insanca yaşayacak bir ücret alması yerine, tahmin edilen enflasyon rakamları kadar zam yapma anlayışından vazgeçmiyor. Bu zammı da bir lütufluk gibi kamuoyuna sunuyor. Uluslararası güçlerin yönlendirdiği kamunun etkinliğinin azaltılması stratejisinin bir parçası olan bu politikaya derhal son verilmelidir! Kamuda çalışan mühendis, mimar ve plancıların ücretleri diğer tüm kamu çalışanları da dahil derhal insanca yaşanabilecek bir düzeye çıkarılmalıdır!" şeklinde konuştu.

“Gelecek Kaygı Verici”

“Mühendis, mimar ve şehir plancıları için kamuda ve özel sektörde çağdaş yaşamın gerektirdiği yeni istihdam alanları yaratılmalıdır” diyen Soğancı; güncel gereklere uygun ciddi bir istihdam politikası oluşturulmaması yanında ülke kaynaklarının sömürüsüne dayanan politikalarla, yalnızca nitelikli işgücünün ihracının teşvik edildiğini vurguladı. TMMOB Başkanı, kendi işsizlik krizini çözmeye çalışan gelişmiş ülkelerin yönlendirdiği uluslararası nitelikli emek pazarının giderek ülkemiz meslek insanlarına daha kapalı hale geldiğini, bu nedenle; bir yandan bu sürece ciddi bir direniş göstermek, diğer yandan da ülkemiz insan kaynaklarının heba olmasını sağlayacak politikaların meslek alanlarında örülmesini sağlayacak adımların hızla atılması gerektiğinin altını çizerek, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Uluslararası gelişmeler bu gereklilik temelinde değerlendirilmeli; mühendis, mimar ve şehir plancıları için çağdaş yaşamın gerektirdiği yeni istihdam alanları yaratılmalıdır. Meslek alanlarımızda istihdam politikaları, çalışma koşulları ve ücretler konusunda birçok olumsuzluk bulunmaktadır. Bu olumsuzlukların giderilmesi saydığımız taleplerin hukuki güvenceye kavuşması ile olanaklı

dır. Gelecek hem ülkemiz mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetleri açısından, hem de mühendis, mimar ve şehir plancıları açısından kaygı vericidir. Sıraladığımız birçok talebin, ülkemizin uluslararası neo-liberal politikalara direnen ve “kamu ve toplum” yararını gözetken bir anlayışla yönetilmesiyle karşılanabileceği açıktır. Bu politikaların desteklenmesi ve taleplerimizin hukuki güvenceye kavuşturulmasıyla, mesleki kimlik kaybına karşı insan odaklı ve bilimden yana toplumsal bir hizmetin sağlanacağı unutulmamalıdır!”.

“Biz Büyümenin ve Sanayileşmenin Konuşulduğu Zeminlerde Varız”

Programı TBMM’de görüşülen 60. Hükümetin ekonomiden sorumlu Bakanının ilk üç ay için öncelikli hedeflerinin işsizliği gidermek olduğunu söylediğini hatırlatan TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı, yıllardır bu hedeflerin egemen sınıflar ve sözcüleri tarafından dile getirildiğini ifade ederek, bunun kendileri açısından gerçekleştirilebilir bir hedef olmadığını kaydetti. Var olan neo-liberal düzende işsizlik ve istihdam sorununun çözülemeyeceğini söyleyen Soğancı, “Ucuz işgücü, çalışma sürelerinin çalışanlar aleyhine giderek artması ve sosyal güvenliğin kayıt dışı ekonomiyle bütünleştirilerek ortadan kalkması gibi neo-liberal düzene özgü olgular sanayi sektörünü istihdam sağlayan bir sektör olmaktan çıkarmıştır. Artan kalkınma rakamlarına karşılık, artmayan istihdam rakamları bunu ispatlamaktadır. Biz mühendisler, mimarlar, şehir plancıları kalkınmanın, büyümenin ve sanayileşmenin olduğu, konuşulduğu zeminlerde varız. Borsa, döviz ve faiz gibi üçkağdın temel olduğu bir ekonomik yapıda sıkıntılarımızın büyüyeceği açıktır. TMMOB kendi ortamlarında, her etkinliğinde büyüme, kalkınma ve sanayileşmeyi temel almakta ve sürekli dile getirmektedir” dedi.

17 Eylül 2007 tarihinde açıklanan Haziran ayı işgücü piyasası rakamlarının da istihdam artışındaki yavaşlama eğilimini teyit ettiğini, açıklanan rakamlardaki ilginçliğin devam eden işsizlik eğilimlerinin “diplomalı” denilen eğitimli işgücünü kapsamaması olduğunu vurgulayan Soğancı, diplomalı ve eğitimli işgücünün iş bulamadığına dikkat çekti.

Eğitimli Genç Kadınların İş Bulması Giderek Zorlaşıyor

“Yine bu rakamların bize gösterdiği ülkemizdeki bir başka ayrımcılıktır” diyen TMMOB Başkanı, istihdam olanaklarının daralmasının kadınlarla erkekler arasındaki işsizlik uçurumunun daha da derinleştirilmesi olduğunu söyleyerek, şöyle sürdürdü konuşmasını: “Son aylarda genç işsizlik oranındaki hızlı artış çok büyük ölçüde eğitimli genç kadınların iş bulmakta giderek zorlanmalarından kaynaklanıyor. İlk işten çıkarılanlar kadınlar oluyor ve ondan sonra da arzın bollaştığı bir ortamda da erkeklerle kıyasla iş bulmaları zor oluyor. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de iş piyasasında cinsiyet ayrımcılığı hayli yaygın. Kadın mühendis, mimar ve şehir plancısı üyelerimiz istihdam olanakları açısından iki kere daha sıkıntılı. TMMOB olarak işe alımlarda dile getirilen cinsiyet ayrımcılığına karşı birçok dava açtık ve hepsini kazandık. Bu sempozyumda kadın meslektaşlarımızın genel sorunlarının yanında cinsiyet ayrımcılığından kaynaklanan sorunlarına da özel bir vurgu yapmamız gerekiyor.”

“Bu Sempozyumda Mühendislik Mimarlık Eğitimi de Konuşulacak”

Düzenlenen bu sempozyumda neo-liberal dünya düzeninin çalışan geniş kesimler aleyhine işlediği; kamu yatırımlarının azaldığı ve devreden çıkarıldığı, stratejik sanayi işletmelerinin haraç mezat satıldığı veya yerli-yabancı sermayeye peşkeş çekildiği, kayıtsız işgücü ile birlikte artan işsiz sayısının sendikaları işlevsiz hale getirdiği konularının da konuşulacağını söyleyen Soğancı, katılımcılarla bazı sayıları da paylaşmak istediğini ifade ederek, “Dünyanın önde gelen 30 madencilik şirketinin bir araştırmasına göre dünyanın yıllık maden mühendisi ihtiyacı 600-800 arasında tespit edilmiş. Ülkemizde ise 2006 yılında mezun maden mühendisi sayısı 694. Dünyanın ihtiyacını sadece ülkemiz karşılıyor herhalde. Birçok disiplinde benzer rakamlar söz konusu. Bu sempozyumda mühendislik mimarlık eğitimi de konuşulacaktır. TMMOB, yeniden, yeniden ve yeniden kalkınan büyüyen ve sanayileşen bir Türkiye talebini dile getirecek. TMMOB, yetersiz olan

eğitim sisteminden sadece diploma sahibi olarak mezun olan, mesleğinin gerektirdiği donanımları eksik ve yetersiz olan üyelerinin bilgi ve becerilerini arttırmak için meslek içi eğitim ve belgelendirme çalışmalarını daha örgütlü ve etkin yapacak. Bunlar bilinmelidir!” şeklinde konuştu.

“İstihdam Bir Hak Olarak Kabul Edilmeli”

Kapitalist küreselleşmenin emeği baskı altına alan stratejilerine karşı TMMOB'nin “İstihdam bir hak olarak kabul edilmelidir” dediğini anımsatan TMMOB Başkanı Soğancı, “Çalışma saatleri azaltılmalıdır. Çalışmanın doğayı ve çevreyi tahribatı en aza indirilmelidir. Her türlü ayrımcılığa son verilmelidir. Fırsat eşitliği değil eşitliğin kendisi bir değer olarak kabul edilmelidir. Grevli toplu sözleşmeli sendikal haklar tüm çalışanlara sağlamalıdır. Sanayileşme, kalkınma ve büyüme, istihdam ve refah sağlanacak ise mutlaka kamu yararına bir yatırım ve üretim planlaması yapılmalı, yıllardır tek yanlı uygulanan, IMF'ye ve Dünya Bankası'na teslim edilen ekonomi politikalarına derhal son verilmelidir! TMMOB diyor ki; “Kapitalist küreselleşme döneminde mühendislerin, mimarların, şehir plancılarının sorunları toplumun sorunlarından ayrı tutulamaz.” TMMOB diyor ki; “Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiç birimiz” dedi.

Aydınlık bir Türkiye ve aydınlık bir gelecek için meslek örgütlerinin büyük bir sorumlulukla, öznesine insanı koymayan bir çalışma anlayışı ile meslek alanları üzerinden bu ülke için, bu halk için, insanı için bıkmadan, usanmadan, yılmıyıp düşmeden doğruları söylemeyi sürdürmeleri gerektiğini vurgulayan Soğancı; bu anlamda bile emek ve meslek örgütlerine bu ülkede çok fazla görev ve sorumluluk düştüğünü ifade etti. TMMOB'nin sözünün yaşama, insana ve gelecek güzel günlere dair olduğunu hatırlatan Mehmet Soğancı, konuşmasını şöyle tamamladı: “TMMOB diyor ki; ‘Talep etmek yetmez, bunun için mücadele gerekir’. TMMOB; karanlığa karşı aydınlığı; baskıcı, otoriter yönetim anlayışına karşı, özgürlük ve demokrasiyi; ırkçı ve milliyetçi anlayışın beslediği linç kültürüne karşı, bir arada kardeşçe ve barış içinde yaşamayı; her şeyin para - kâr olduğu piyasa anlayışına karşı eşitliği

ve adaleti savunmaya devam edecektir. Emekçi sınıfların haklar mücadelesine; halkımızın işsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukla mücadele taleplerine sahip çıkacaktır. Evet, şimdi tam da eşit, özgür, demokratik bir Türkiye talebini yükseltme ve bunun için mücadele etme zamanıdır. Herkes bilmelidir ki; TMMOB, emekten ve halktan yana olan dost örgütlerle birlikte korkmadan, sinmeden, geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkacaktır.”

KESK Başkanı İsmail Hakkı Tombul: “ŞİMDİ BİRBİRİMİZİN NEFESİNDEN GÜÇ ALMA ZAMANI”

TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı'nın ardından konuşan KESK Başkanı İsmail Hakkı Tombul; Türkiye'deki işsizlik rakamlarına, kamu çalışanlarını kapsayan toplu sözleşme görüşmelerine, AKP politikalarına, son dönemde yürütülen Anayasa tartışmalarına değinerek, emek ve meslek örgütlerinin birlikte, örgütlü mücadele vermemeleri gerektiğini vurguladı. Konuşmasında; “İyi ki TMMOB var, iyi ki TMMOB buralarda, TMMOB'ye bağlı odalar buralarda üretiyor, tartışıyor ve sonuçlarını da sadece üretip tartışmakla yetinmiyor, yol arkadaşlığı yapıyoruz. İyi ki DİSK var, iyi ki KESK var, iyi ki TTB var, iyi ki biz varız; ama biz 'İyi ki biz varız' diyerek görevimizi savuşturamayız” diyen Tombul, toplumdaki sessizliği yırtmak için emek ve meslek örgütlerinin birlikte örgütlemeleri gereken mücadelenin önemine işaret ederek, şöyle konuştu: “Şimdi, tam da 22 Temmuzun ülke topraklarının üzerinde, toplumun üzerinde yarattığı sessizliği yırtma zamanı. Şimdi, tam da hep beraber sesimizi yüksek sesle bir kez daha yan yana getirebilme ve birbirimizin nefesinden güç alma zamanı. Biz biliyoruz ki, yalnız kalırsak korkuya yenilebiliriz. Yalnız kalırsak, yıldıza yenilebiliriz; ama yan yana olduğumuzda korkuyu da yıldıza da yenecek, aşacak ve bu sessizliği yırtacak güce sahibiz. Şimdi, hep birlikte bir mücadeleyi örgütleme sorumluluğuyla karşı karşıyayız. Sevgili TMMOB Başkanımız da söyledi, bugün tek tek örgütlerimizin yapacağı işlerin çok anlamı olabilir; ama süreci değiştirmeye yetmez. Bugün birlikte çabalarımızı, omuzlarımızı yan yana

getirme zamanı. Bu duygularla, bu sorumlulukla davranacağımıza inanıyor, önümüzdeki dönemde, sonbaharda yine sokakları, yine işyerlerini birlikte şenlendireceğimize inanıyorum.”

İsmail Hakkı Tombul
KESK Başkanı

TTB Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Nergis Erdoğan: “BİZİM İŞİMİZ BURADA KARANLIĞA KÜFRETMEK DEĞİL, BİR MUM YAKMAKTIR”

Sempozyum açılışında TTB adına konuşan Prof. Dr. Nergis Erdoğan, uygulanan neo-liberal politikaların farklı alanlarda benzer sorunlara ve sonuçlara yol açtığına dikkat çekerek, sağlık alanında yaşanan sorunlardan örnekler verdi. “Bizim işimiz burada karanlığa küfretmek değil, hakikaten bir mum yakmaktır” diyen Erdoğan, bundan sonra izlenebilecek politikalar konusunda şunları önerdi: “Benden önceki konuşmacıların çok yerinde dile getirdikleri gibi, hakikaten bütün bu olup bitenler karşısında bir TMMOB'siz, bir TTB'siz, bir DİSK'siz, bir KESK'siz toplumu ben düşünmek bile istemiyorum. O zaman gerçekten bize düşenin, kendi örgütlerimiz içinde demokrasiyi sonuna kadar savunarak ve açarak, önce kendi meslektaşlarımıza ulaşmak ve ardından kendimizi daha iyi anlatabilmek olduğunu düşünüyorum. Çünkü özellikle sağlık alanında görüyorum ki; sonucu dünyanın her yerinde bilinen şeyler bu iktidarı hükümete taşımışsa, biz insanlara derdimizi bir yanıyla da iyi anlatamamışız demektir. İyi anlatamamışsak, önce kendi meslektaşlarımızı-

Nergis Erdoğan
TTB Yönetim Kurulu Üyesi

za ve de halkımıza çok iyi ulaşamamışız demektir. Bence bundan sonra yapılması gerekenler konusunda ise; bütün gücümüzle örgüt içi demokrasimizi yayıp, kendi meslektaşlarımızı kazanıp, bütün gücümüzle dayanışarak, insanlara bu gerçekleri anlatarak yürünecek yollar olmalı diye düşünüyorum. Sempozyumun bu yolda bir adım olmasını diliyorum ve hepimize başarılar diliyorum.”

DİSK Genel Sekreteri Musa Çam: “İŞYERLERİNDE ÜCRETLİ ÇALIŞAN MÜHENDİSLERİN KADERLERİ İŞÇİLERLE BİR”

DİSK adına sempozyum açılış konuşmasını yapan Genel Sekreter Musa Çam, mühendisliğin; yollardan köprülere, makinelerden ulaşım araçlarına, madenlere, ziraata, planlamaya, enerjiye, çevreye ve iletişime kadar çok geniş bir alanda bilgi birikimlerini, entelektüel zenginliklerini toplumun hizmetine sunan saygın bir meslek olduğunu belirterek, temelde mühendislerin yaşadığı sorunların, bu nedenle toplumun genel sorunlarından bağımsız düşünülmemeyeceğini söyledi. “Bugün toplumun karşı karşıya olduğu iki ana problem işsizlik ve yoksulluk” diyen DİSK Genel Sekreteri; “Tüm toplumun üzerine tebelleş olan bu iki bela ile mücadele etmenin gerekliliği ortadadır. Bu nedenle bu Sempozyum, aslında bu sorunların mühendislik mesleğine izdüşümlerini irdelemek ve çözüm yolları üretmek açısından son derece önemlidir” şeklinde konuştu.

TMMOB ile DİSK’i iki kardeş örgüt olarak tanımlayan Çam, iki örgütün ortak mücadele geçmişini alanlarda ve emek mücadelesi içinde bugün de yaşatmaya çalıştıklarını, bundan sonra da bu mirası onurlu bir biçimde gelecek nesillere taşımak sorumluluğuyla karşı karşıya bulduklarını dile getirdi. Konuşmasını sosyal güvenlik sisteminin ve kamu hizmetinin tasfiyesine, özelleştirmelere ve İş Kanunu’nda yapılan değişikliklere değinerek sürdüren Musa Çam, bu değişikliklerin neden olabileceği muhtemel tehlikeler konusunda şu uyarılarda bulundu: “Karşımızda büyük bir zorluk var. Reform adı altında kamuoyuna sunulan yıkım yasaları, bu çerçevede sosyal güvenlik sisteminin ve kamu hizmetinin tasfiyesi, özelleştirme talanına devam edilmesi, İş Kanunu’nda yeni değişikliklere gidilerek esneklik uygulamalarının genişletilmesi, kıdem tazminatlarının kaldırılması hepimizi tehdit eden tehlikelerdir. Bu tehlikelere karşı, bugüne kadar alanlarda gösterdiğimiz ortak mücadele pratiklerini daha kurumsal zeminlerde yeniden inşa etmeliyiz. Bunun ilk adımı, hiç şüphe yok ki, işyerlerinde başlayarak, ortak bir bilinçle mücadele zeminini genişletmektir. İşyerlerinde ücretli olarak çalışan mühendislerin kaderleri işçilerle birdir. Mühendis arkadaşlarımız ister kabul etsinler, ister etmesinler; işçi sınıfının bir parçasıdır. Dolayısıyla, bugün sermaye tarafından bize dayatılan ayrımları reddederek hareket etmek durumundayız. Bugün bunun olanakları mevcuttur.”

Musa Çam
DİSK Genel Sekreteri

ÇALIŞMA YAŞAMINDA ÜCRETLİ, İŞSİZ MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI

Sempozyumun birinci günü, “Çalışma Yaşamında Ücretli, İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları” konu başlığı altında bir oturum düzenlendi. Oturum Başkanlığını MMO Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Bedri Tekin’in yaptığı oturuma; TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyesi Makina Mühendisi Yavuz Bayülken, Sabancı Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Ahmet Öncü ile Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Türk- İş Araştırma Müdürü Doç. Dr. Aziz Konukman konuşmacı olarak katıldılar. Oturumda; mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığının meslek olarak ortaya çıkışları ve gelişimleri; kapitalizmin evrilme sürecinin bu meslek gruplarında yarattığı değişim; neo-liberal uygulamaların bu mesleklerde çalışan insanlar üzerindeki etkileri ile asgari ücret belirlemeleri çesitli boyutlarıyla ele alınarak, çözüm önerileri dile getirildi.

Makina Mühendisi Yavuz Bayülken: “MÜHENDİS, YENİ ÖRGÜTLENMEDE DİŞLİNİN BİR PARÇASI DEĞİL; TÜM SÜRECİN RUTİN, AKILLI BİR VİDASI”

Emperyalist kültür politikaları, yerel, bölgesel ve ulusal kültürleri ortadan kaldıracak araçları, şirketin eline vermiş ve donanımlarını alabildiğine arttırmıştır. Mühendis, mimar ve şehir plancısı da bu tekelleşme saldırısının içerisinde kendi payına düşeni fazlasıyla almıştır.

Bu durum, küresel kapitalizmin emekçiler üzerindeki ekonomik tehditlerden yalnızca birisi. Mühendis, mimar ve şehir plancıları üzerinde, yalnızca ücretlerin yeterli olmaması değil, iş güvenliklerinin yok edilmesi, işsiz bırakılması olgusu da Demokles’in kılıcı gibi asılı durmakta. Dünya, yeniden emeğin köleleştirilmesine doğru rotasını çevirmekte. Yeni liberalizm Fordizmin seri üretimi karşısında Toyota’da uygulanan, yaygın biçimiyle, esnek üretim koymakta, yani neo-liberal politikalar esnek üretimi 1990’lardan beri gündeme getiriyor, 2000’lerde de artık bu yeni modelle birlikte teknolojik uygulamanın ve emeğin bir parçası olan mühendislikle de aşağıdaki olguları rahatlıkla sayabiliriz. Tekrardan parça işlerdeki bağımlılık yerine, farklı ünite ve işlevlere kayan bir nitelik kayması ve fonksiyonel bir değişim ortaya çıkıyor. Bunun gereği

olarak, işyerinde mühendis sürekli olarak eğitime tabi tutuluyor, belli normlar, şirket kültürüyle, özellikle büyük şirketlerin kültürüyle harmanlanıp mühendise benimsetiliyor.

Yönetim kademesiyle üretim, dağıtım, pazarlama kademeleri, bilgi, deneyim ve denetimde bütünleştiriliyor. Belli alanlar dışında, hiçbir işte uzmanlaşma, hiçbir işte uzmanlaşma, tam anlamıyla uzmanlaşma

oturmuyor. Karar sürecinde inisiyatif kullanmada verilmiş sorumluluk yaygınlaştırılıyor. Verimlilik artışı, mesai dışı çalışma, yoğun çalışma ve birkaç kişilik çalışma ile özdeş tutuluyor. Mühendis, yeni örgütlenmede, dişlinin bir parçası değil, tüm sürecin rutin, akıllı bir vidası. Kafası ve emeğiyle işin tamamına ekleniyor. Her şirket, şirket kültürü adı altında, mühendis ve işçiye sembol, tören ve ritüellerle beslenen bir aidiyet kazanmaya çalışıyor. Bunun en tipik veya aşırı örneğini, özellikle Japon kültüründe, Japon işçilerinde görebiliyoruz. Ücretler, güvenceler, sosyal ayrıcalıklar her mühendisin süreç içerisindeki başarısına ve uyumuna göre, bireysel pazarlığa ve takdire dayanan kriterlere göre belirleniyor. Çalışanlar arasında rekabet, temel unsur olarak ele alınıyor.

Bu durumda, işyeri aynı çatı altında, sürekli göç ederek, tüm dünyayı mekan tutarken, bu yeniden yapılanmaya göre, işbölümü de değişime uğruyor. Buna göre uzmanlaşma ve hiyerarşik kavramları da farklılaşmış, dünyayı bir uçtan ötekine saran tekeller arasında bölüşülmüştür. Burada yerel ve bölgesel olan yalnızca insanların renkleri ve davranışlarıdır. Özerklik, ulusal farklılık, kültürel zenginlik, rekabetin ezici çarkında ezilmiş, emekçiler küresel ağın içinde çok daha merkezîyetçi, otoriter bir denetime girmişlerdir.

Dijital denetim, dünyayı bir köy büyüklüğündeki sağ merkezin odağına oturtmuştur. Mühendisin inisiyatif kullanma, ulusal yarara göre karar alma ve etik davranma mekanizması, tamamen tekellerin şemsiyesi altında kaybedilmiştir. Çağımız teknik elemanın görüntüsü budur.

Dr. Ahmet Öncü: “HIÇ VERİMLİ OLMAYAN BİR ÜRETİM YAPALIM, YANİ GENEL GREVE GİDELİM”

Öncelikle şunu söylemek gerekiyor; artık yaşım belli bir yere geldiğinden, bütün riskleri üstüme alarak şunu söyleyeceğim: Ben tabii ki Marksist gelenekten geliyorum, tabii ki devrimci öznenin işçi sınıfı olduğunu kabul ediyorum, işçi sınıfının bu toplumun dönüşümünde öne çıkacağı; ama kendisini yok ederek yeni toplumu kuracağını biliyorum. Ama ben; nasıl ki kapitalist sınıf katmanlardan oluşuyorsa, işçi sınıfının da katmanlardan oluştuğuna inanıyorum. O yüzden benim sosyolojik bakış açımda mühendisler, mimarlar, şehir bölge plancıları, yani meslek sınıfı; işçi sınıfının bir üst katmanı olarak duruyor. Bu üst katman, işçi sınıfının içerisinde yer alan, emeğiyle ücretli olarak çalışan, değer yaratan bu üst katman, bir ara sınıf olarak da bir ara katman olarak da duruyor. Kapitalist işletmenin sorunu, mühendisliğin sorumluluğundan muzdarip olduğu için, kendisini işçi sınıfının organik bir parça-

sı olarak göremiyor. Günlük pratiği onu zaten bu pratiğin dışına itiyor. Sizin işiniz sermaye büyütme. Burada yanlış bir şey yapmıyorsunuz, sınıf düşmanı filan değilsiniz. Pratiğin kendisi, o bakış açısını size kabul ettiriyor. Burada yapılması gereken şey şu: Siz istesenez de istemesenez de burada oturanlardan bahsetmiyorum; teorik kategori olarak bahsediyorum, mühendisler, mimarlar ve şehir bölge plancılarının giderek artan sayıda bir miktarı, işçi sınıfının organik bir parçası olduğunu göreceklersiniz. İşsiz kaldıkça, ücretlerimiz düştükçe, sanayi çöktükçe, kentlerimizde yoksulluk arttıkça, acı çekme yükseldikçe anlayacaklardır ki, onlar işçi sınıfının içinde yer alan bir katmandır; ama bu katman, bence başka bir katman, yani burada değer yaratan bir varlık olarak değerini düşürmüyoruz. Tarihsel olarak işçi sınıfının bu teknik işgücünü oluşturan katmanın önderi konumundadır. İstese de istemesese de önderi konumundadır; çünkü bilgi sahibidir, aydındır bunlar. Bunların, asıl kötüsü, bütün işleri verimliliği arttırmaktır. İşletme düzeyinde değil, makro düzeyde, toplumsal düzeyde verimliliği arttırmak. O zaman diyecekler ki işçi sınıfına; “Haydi arkadaşlar, yürüyoruz. Haydi bitti, gelin bir plan yapalım. Gelin, bütün meslek gruplarını içine alan, büyük bir konsey oluşturalım, bir Sovyet oluşturalım.” Bu Sovyet’le, sanki devrim olmuş gibi, bu ülkenin doğal ve üretilmiş kaynaklarını etkin şekilde nasıl kullanabiliriz, şeklinde bir plan hazırlayalım. Bırakın, bize deli

desinler. Evet, biz deliyiz; ama biz bunu yaparız, çünkü biz öğrendik bunları. İktisatçıları getirelim, makina mühendislerini getirelim, kimya mühendislerini getirelim, şehir bölge plancılarını getirelim, bir konsey kuralım. Bu konsey; bu ülke ve bütün dünya çöktükten sonra, halkın yaşamını nasıl sürdüreceğini düşünsün. Bırakalım devrim olur mu, olmaz mı? Olmuş gibi varsayalım. Büyük şirketlerde yaptıkları gibi senaryo çalışmalarını yapalım.

Gidin, büyük holdinglerde senaryo çalışmaları yapıyorlar. “2030 yılında ne olacak piyasa?” derler, ona göre bir şey yaparlar, sonra da onu uygularlar. Biz de yapalım. 2030’da, diyelim ki, sosyalizme geçiyoruz, haydi! Bunu yapmamız lazım. Bunu da işçi sınıfının bu katmanı yapabilir. Peki, ondan sonra ne yapabiliriz? İstiyorsanız devrim de yapabiliriz; ama bu biraz, tabii, hayal olur. Bunu bir kişi, bir sosyolog söyleyince insanlar yapmaz. Mesela, şöyle yapalım: “Ne yapıyorlar bize”, diye düşünebilir işçi sınıfının bu üst katmanı, bu mali oligarşi. Bizim elimizle, verimlilik artışını gerçekleştirme kapasitesini alıyorlar. Kârlılık esasına göre şirketleri yöneterek. O zaman, gelin, biz de onlara aynı şeyi yapalım. Hiç verimli olmayan bir üretim yapalım, yani genel greve gidelim.

Doç. Dr. Aziz Konukman: “ASGARI ÜCRETE DURUM FELAKET!”

Türkiye’de, aslında, iki tane asgari ücret uygulaması ortaya çıkıyor. Bir tanesi bildiğimiz işçiler için; yani işçinin niteliği ne olursa olsun, bir standart. İkincisi ise kamu çalışanları, özellikle 657’de çalışanlar için. On çeşit asgari ücret var! Niye? İşin niteliğine göre değişiyor. Adam mühendis olabilir; ama TRT’de daha farklı bir yerde, filan yerde daha farklı bir yerde. Dolayısıyla, “15’e 1” dediğimiz, en düşük olan kişinin ücreti bile, mühendis olunca farklı oluyor, odacı olunca farklı oluyor, hizmetli olunca farklı oluyor. Böyle tuhaf bir durum var!

“Asgari ücrette durum ne?” diye soracak olursak; o bir felaket! Niye? Çünkü Türkiye 133 no’lu İLO Anlaşmasını hâlâ imzalamadı. O 26 ayrı; 26, Yönetmelik, asgari ücret uygulaması. 133 şunu söylüyor: “İşçinin ailesiyle birlikte bu işi dikkate alacaksınız.” Zaten “Toplumsal açıdan gerekli

emek zamanı” diye bir kavram var. Marks şöyle tarif ediyor: “Emekçinin kendini yeniden üretim için gerekli olan emek zamanı”, ya da onun karşılığındaki “sosyal mallar ve hizmetlerin değeri” diyor. Bir kere bu temel bir kural. Kapitalist ekonomilerde temel kural. Yanlış anlaşılmasın; kapitalist, üretim işlerinin olduğu bir ekonomide temel bir kuraldır, İLO’nun kuralı.

Peki, Avrupa Sosyal Şartı ne diyor? Bu da çok net; Türkiye buna da çekince koydu. Bakın, buna çekince koyuyor, öbürünü imzalamıyor. Bizden bir şey çıktı mı, haberiniz var mı? Benim duyduğum bir şey yok! Biz bu iki kara ne yaptık? Bilmiyorum, sendikal dünyada ben bir şey duymadım. Kitlelerin yürümesi lazım, çünkü asgari ücret, öyle şaka maka bir ücret değil! Arkadaşlar, asgari ücrette çalışanların sayısı belki az olabilir. Neden az? Çünkü bir sürü insanı, işverenler asgari ücretten gösteriyor. Onun için de rakam yüksek olabilir, ona bir itirazım yok. Biz onu pek kabul etmiyoruz; ama bu bir gerçeklik. Ama vergi kaçırıyor, prim yüklerinden kurtuluyor. Sonunda bu bizim cebimizden çıkıyor. Bunu mutlaka akademik bir çalışmayla ortaya koyup, asgari ücretlerin tam sayısının belirlenmesi lazım. Buradaki rakamlar suni. Bunları ortaya koymamız lazım. Makina Mühendisleri Odası’nın bir Yönetmeliği var; orada asgari ücret ve asgari çizim değerlerini tespit ediyor. Diğer Odalarda da benzer durumlar vardır. Onun da bu asgari ücretle ilişkili olması, onunla bir ilişkisinin kurulması lazım. Diyelim ki; asgari ücret X ise, onun belki yüzde 10 üstü, mühendisin ücreti olabilir. Böyle bir mekanizmayı kurabiliriz. Bunu sakın şöyle görmeyin: “Ya, olur mu, asgari ücret bir tanedir. Nereden çıktı şimdi mühendisler?” Çok mesleğin, kendine özgü eğitimi, farklılıkları var. Asgari ücret, zaten “insan onuruna yakışır ücret” demek. Yoksa bir pazarlık ücreti değil. İsteyen onun üstüne militan gücüyle, sınıf kavgasıyla, mücadelesiyle zaten çıkar. Ona kimse “Dur!” diyecek bir halde değil. Dolayısıyla TMMOB’nin, özellikle bu asgari ücretin; 133 no’lu İLO Anlaşması’na ve Avrupa Sosyal Şartı’na uygun belirlenmesi için tüzel kişiliğiyle, KESK ve benzeri emek örgütleriyle beraber ağırlığını koyması, bu iki anlaşmaya Türkiye’nin çekincesini kaldırmanın ya da imzalamasının kavgasını vermesi gerekiyor.

TMMOB MÜHENDİSLİK, İSTİHDAM VE ÜCRETLENDİRME SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ YAYIMLANDI

Ücretli ve işsiz mühendis ve mimarların çalışma yaşamında karşılaştıkları sorunları ve nedenlerini belirlemek, özlük haklarını tartışmak ve çözüm üretmek, TMMOB örgütlülüğünü yaygınlaştırmak amacıyla TMMOB adına Makina Mühendisleri Odası tarafından İstanbul Şube yürütücülüğünde düzenlenen “TMMOB Mühendislik, İstihdam ve Ücretlendirme Sempozyumu” 489 mühendis, mimar ve şehir plancısının katılımıyla 22–23 Eylül 2007 tarihlerinde İstanbul’da Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryumu’nda gerçekleştirilmiştir.

Sempozyum açılış konuşmaları TMMOB MMO İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı Tefvik Peker, TMMOB MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, KESK Genel Başkanı Dr. İsmail Hakkı Tombul, TTB adına Prof. Dr. Nergis Erdoğan ve DİSK Genel Sekreteri Musa Çam tarafından yapılmıştır.

Sempozyumda, “Çalışma Yaşamında Ücretli, İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları”, “Mühendislik, Mimarlık, Şehir Plancılığında Çalışma Yaşamını Düzenleyen Yasalar”, “Sempozyum Bölge Toplantıları”, “İşsiz ve Ücretli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Örgütlenmesinde Odalar ve TMMOB ve Sendikalar” ile “Ücretli ve İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Forumu” başlıklı oturumlar gerçekleştirilmiştir.

Sempozyum öncesinde Kocaeli, Adana, Trabzon, İzmir, Diyarbakır, İstanbul, Zonguldak ve Ankara’da bölge toplantıları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca İstanbul’da “Kadın Mühendislerin Sorunları” konulu bir panel gerçekleştirilmiş ve bu toplantıların sonuçları sempozyumda sunulmuştur. Sempozyumda sunulan bildiriler, yapılan tartışmalar ve öneriler doğrultusunda aşağıdaki tespit ve çözüm önerileri kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Sermayenin sınırsız hareketliliğini ifade eden kapitalist küreselleşme çağında sermaye, yaşamın bütün alanlarında egemenleşiyor. Bu süreçte ülkemiz, uluslararası

sermayenin küresel istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar tüm alanlarda yapısal bir dönüşüm programına tabi tutulmaktadır. Uluslararası sermaye çevrelerinin çıkarları doğrultusunda ve ayrıca AB ile uyum adı altında sunulan bu dönüşümden; kentlerimiz, köylerimiz, yaşam çevrelerimiz, tüm yaşamımızın yanı sıra mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı uygulamaları, mühendislerin sosyal konum ve koşulları da doğrudan olumsuz biçimde etkilenmekte, meslek uygulama alanlarımız gün geçtikçe daraltılmaktadır.

Bu durumun somut göstergeleri; nitelikli, hatta yüksek nitelikli işgücü olarak insan yaşamının her aşamasından

sorumlu olan mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığının hızla işlevsizleştirilmesidir. Bilim, akıl ve mesleki birikim dışlanarak yaşam alanları, çevreleri ve kaynaklarının tahrip edilmesidir. İşlevsizleştirilen meslek insanlarının hızla işsizleşmesi, ücretli mühendislerin toplum içindeki konumunu yitirmesi, kimliksizleşmesi ve yoksullukla baş başa bırakılmasıdır.

Mesleki birikimlerinden yola çıkarak ülke ve toplum sorunlarına da çözüm arayan mühendis, mimar ve şehir plancılarının çalışma yaşamında önemli sorunları bulunmaktadır. İş güvencesine sahip olmamak, çalışma koşullarının giderek ağırlaşması, yetersiz ücret, işsizlik tehlikesi, sigortasız çalıştırılma, insan onuruna yaraşır emeklilik sürecini yaşayamama ve cinsiyet ayrımcılığı bunlardan bazılarıdır.

Oysa son Hükümet Programında da gördüğümüz gibi “büyüme” masallarıyla pembe tablolar sunulmaktadır. Ancak bu “büyüme” hangi sektörlerde olmuştur? Toplumun geniş katmanlarını nasıl etkilemiştir? Bu konulara ilişkin bir açıklama yapılmamaktadır. İşçinin, memurun, esnafın, çeşitli meslek gruplarının, çiftçinin reel geliri ne ölçüde artmıştır? Bu görmezden gelinmektedir. Büyüme rantçının, ithalatçının, büyük sermayenin, tekellerin ve vurguncunun büyümesidir. Zira istihdam azalmış, işsizlik artmış, çalışanların reel gelirleri yerinde saymıştır. Yoksulluk sınırındaki 15 milyon insan ile 5,6 milyon işsiz görmezden gelinmektedir.

Son on yıl içinde imalat sanayiinin üretim endeksi ortalama artış oranı % 3,6’dır. Sanayideki üretim artışına ve kapasite kullanım oranının % 77 oranında artışına karşın istihdam düzeyi belirgin bir düşüş göstermektedir.

Bugün ülkemizde eğitilmiş işsizlik oranı resmi rakamlara göre % 20’ye yakındır. Mühendislik eğitimi alanların neredeyse dörtte biri meslek dışı işlerde çalışıyor ya da işsizdir. Meslek alanlarımızda işsizlik yaklaşık olarak % 25’ler seviyesine ulaşmıştır. Çalışan üyelerimizin yaklaşık % 75’i yoksulluk sınırının altında ücret almakta, önemli bir kesimi de meslek dışı alanlarda çalışmaktadırlar. TMMOB genelinde yeni mezun olan meslektaşlarımızın % 32,5’i mezuniyetlerinden sonra bir yıl içinde iş bulamamaktadırlar, iki

yıl içinde iş bulamayanlar % 22,4 olup, kronik işsiz oranı % 18,5’dir. Deneyimli mühendislerde ise bu oran ilk on meslek yılından sonra artmakta, iş değiştiren bir mühendis, daha düşük ücrete razı olmaktadır. 25–45 yaş arası mühendislerde işsizlik oranı % 20,6’dır. 45–60 yaş arasında ise bu oran % 30,5’e çıkmakta olup, meslek dışı alanlarda çalışanların toplama oranı % 19,8’dir. Bunlar kayıtlara geçmiş bilinen işsizlik rakamları olup, kayıtlara geçmeyen bir o kadar daha mühendis bulunmaktadır.

KOBİ’lerde çalışan mühendis sayısı oldukça düşük olup, Hükümet Programında da dile getirilen “verimlilik” adı altında daha da azaltılmıştır. Türkiye’deki işletmelerin büyük bir bölümünü oluşturan 200.000’i aşkın küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşlarında hâlâ mühendis istihdam geleneği oluşturulamamıştır. Sanayi KOBİ’lerinin % 46,5’inde mühendis istihdamı yapılmamakta, yalnızca % 22,3’ünde bir mühendis çalıştırılmaktadır. Bu durum küresel rekabet koşullarında zorlu bir mücadele veren KOBİ’lerin taşeronlaşmasını hızlandırmaktadır.

Mühendislerin, sanayi katma değeri içindeki ücretlerinin toplam içindeki payı % 35,2 oranında azalmıştır. Yani bir diğer deyişle mühendisler katma değerden daha az pay almaktadırlar ve görece on yıl içinde yoksullaşmışlardır. Mühendislik ücretleri, geçim standartları endeksine göre son on yıl içinde % 56,8 oranında düşmüştür.

Sempozyumda kadın meslektaşlarımızın genel sorunları yanında cinsiyet ayrımcılığından kaynaklanan sorunlarına da özel bir vurgu yapılmıştır. İstihdam olanaklarının daralması kadınlarla erkekler arasındaki işsizlik uçurumunu daha da derinleştirmektedir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de iş piyasasında cinsiyet ayrımcılığı hayli yaygındır. Kadın mühendis, mimar ve şehir plancısı üyelerimiz istihdam olanakları açısından iki kere daha sıkıntılıdır.

Kadının meslek yaşamında karşılaştığı ayrımcılık dört ana başlık altında tanımlanabilir. İşe ilk girişte karşılaşılan problemler, kadınların belli işlere yönlendirilmesinden başlayarak, iş görüşmelerinde neden mühendis ya da mimar olduğunun sorgulanması gibi konular; çalışma koşulları, ücretler, izinler, sosyal haklar gibi konularda yaşanan

problemler; kariyer ya da mesleki eğitim olanaklarına ilişkin karşılaşılan zorluklar ve son olarak işyerlerinde özellikle kadınların daha fazla maruz kaldığı yıldırımlar, cinsel tacizler çok yaygındır.

Eğitim alanında ise istihdam boyutu düşünülmeden, insan gücü planlaması, gerekli altyapı ve eğitim kadrosu göz önüne alınmadan politik ve ticari tercihler sonucu meslek alanlarımıza ilişkin yeni bölüm ve fakültelerin açılmasına da devam edilmekte ve eğitim hizmetlerinin kalitesinde de büyük farklılıklar bulunmaktadır.

2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nda, yükseköğretimde verilmekte olan eğitimin ulusal ya da uluslararası objektif ölçütlere göre denetlenmesi, ölçülmesi ve değerlendirilmesi için yapılması gereken işlemlere ait açık bir düzenleme mevcut değildir.

Üretimden kopuk, plansız bir anlayışla oluşturulan bu bölümlerden mezun olan mühendis ve mimarların çoğunun hangi iş sektöründe, hangi konularda, hangi düzeyde istihdam edileceği bile düşünülmemektedir. Yetki ve sorumluluklarını belirten yasal düzenlemeler oldukça yetersizdir.

Çalışma yaşamında bir "meslek insanı" olarak var olmak giderek daha az değer görmektedir. Çoğu kez de o mesleğin gerektirdiği hizmetlerde, gerekli ve yeterli eğitimi bulunmayanlar çalıştırılabilmektedir. Hatta bu durum belli zorunluluklar dışında bir eğilim olmaya başlamaktadır. İstihdamı giderek niteliksizleştiren bu akıldışı du-

rumun; kamu-toplum yararı ve geleceği açısından derhal durdurulması gerekmektedir.

Aynı şekilde mesleki yetki ve sorumluluklarımızın önemli bir bölümü, Tekniker, Teknisyen ve Yüksek Teknik Öğretmenler tarafından kullanılmak istenmektedir. Siyasi kesimler daha fazla oy toplama adına bilim dışı bu yaklaşımlara yeşil ışık yakmakta, yasal zemin hazırlamaya çalışmaktadır.

Türkiye'nin dünyada eşi benzeri görülmeyen bir teslimiyet ile 1995 yılında imzaladığı Dünya Ticaret Örgütü kapsamındaki Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) ile mühendislik hizmetleri neredeyse tek taraflı olarak uluslararası sermayeye yeni pazarlar olarak sunulmaktadır. Birçok AB ülkesi mühendislik hizmetlerinin serbest dolaşımına çekince ve özel hükümler koyarken ülkemiz anlaşmayı koşulsuz olarak imzalamıştır.

Bir yandan da TBMM'nin gündeminde bulunan "Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" ile yabancı mühendislerden istenmesi zorunlu olan denklik belgesi kaldırılmakta, yabancı mühendis ve mimar istihdamında Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile TMMOB'nin görüş bildirmesi uygulamasına son verilmek istenmektedir.

Özel sektörde olsun, kamuda olsun çeşitli baskılarla çalıştırılan meslek insanlarının görev tanımlarının hukuki güvenceye kavuşturulması; mesleki kimliğin korunması ve geliştirilmesi zorunluluktur.

İşte bu noktada mesleklerimizi düzenleyici, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı birikim ve uygulamalarını geliştirici yönetmelik, mevzuat ve mesleki denetimlerimiz son derece önem taşımaktadır. Uygulanan politikaların ülkemiz ve mesleğimiz aleyhine olan temel çizgilerine karşı çıkmak ve bir mesleki yeterlilik ve yetkinlik düzeyi tutturmak, uluslararası tanınırlık alanında adımlar atmak durumundayız. Mühendis, mimar, şehir plancısının emeğinin, birikimin ve mesleklerinin korunması en başta gelen görevler arasında benimsenmelidir.

Sempozyumumuz bu belirlemelerden hareketle aşağıdaki önerileri Odalarımız ve kamuoyunun dikkatine sunmaktadır.

Sosyal Sigortalar, Genel Sağlık Sigortası yasaları ile tüm yurttaşların sosyal güvence hakkı “mezarda emekliliğe”, sağlık hakkı “paran kadar sağlığa” indirgenmekte; olumsuz emek piyasası koşullarında, çoğu kez zaten güvensiz bir biçimde çalıştırılan mühendis, mimar ve şehir plancılarının bu değişikliklerle geleceğe ilişkin hiçbir umudu kalmamaktadır. Bu nedenle sosyal devletin yeniden kurumlaşması ve sosyal güvence mekanizmalarının yeniden örgütlenmesi bir zorunluluktur.

Kamuda ve yerel yönetimlerde çifte standart oluşturan “sözleşmeli” uygulaması ve buna bağlı olarak özel sektörde ve kamuda ücret dengesizlikleri ve aynı hizmet üretiminde farklı statülerde ve farklı ücretlerle çalıştırma derhal ortadan kaldırılmalıdır.

Ücretli çalışanlar açısından mesleki hizmet normlarının belirlenmesi ve uygulanması konusundaki çalışmalar TMMOB ve bağlı Odaların yönlendirmesiyle yapılmalıdır. Bu anlamda kamuda idari vesayet altında mesleki hizmet üretiminde yaşanan güçlükler nedeniyle, kadro görev tanımları, mesleki eğitime, uzmanlıklara, deneyim ve bilgi birikimine saygı temelinde düzenlenmeli, çoğu kez bir sürgün tehdidi olan uygulamalara derhal son verilmelidir.

TMMOB üyelerinden 70.000'e yakın mühendis, mimar ve şehir plancısı, kamuda çalışmaktadır. Ancak bu önemli kesimin, toplu sözleşme ve grevi de içeren sendikal hakları; uluslararası normlara uygun olmayan bir biçimde

engellenmektedir. Özel sektörde ise parçalı bir biçimde istihdam edilen ücretli çalışan mühendis, mimar ve plançıların çok az bir kısmı, ancak büyük işyerlerinde sendikal örgütlenmeler içinde yer alabilmektedir. Kamuda ve özel sektörde çalışan mühendis, mimar ve plançıların uluslararası hukuka uygun grevli- toplu sözleşmeli sendikal hakların kullanımı mutlaka sağlanmalıdır. Kamuda çalışan mühendis, mimar ve plançıların ücretleri diğer tüm kamu çalışanları da dahil derhal insanca yaşanabilecek bir düzeye çıkarılmalıdır.

Kendi işsizlik krizini çözmeye çalışan gelişmiş ülkelerin yönlendirdiği uluslararası nitelikli emek pazarı, giderek ülkemiz meslek insanlarına daha kapalı hale gelmektedir. Bu nedenle, bir yandan bu sürece ciddi bir direniş göstermek, diğer yandan da ülkemiz insan kaynaklarının heba olmamasını sağlayacak politikaların meslek alanlarında örülmesini sağlayacak adımları hızla atmak gerekiyor. Uluslararası gelişmeler bu gereklilik temelinde değerlendirilmeli; mühendis, mimar ve şehir plancıları için kamu ve özel sektörde çağdaş yaşamın gerektirdiği yeni istihdam alanları yaratılmalıdır.

Tüm toplumsal yaşamın ve dolayısıyla çalışma yaşamının da yarısını oluşturan kadınlar için çalışma yaşamında eşitlik sağlanmalıdır. Kadın mühendisler toplumsal yaşamın her alanında ve çalışma yaşamında da erkeklerle eşit oranda temsil edilmelidir.

Eşitsizlik, ayrımcılık ve yoksulluğun küreselleşerek derinleştiği dünyamızda istikrar politikaları adı altında dayatılan özelleştirmeler, kamu harcamalarının daraltılması ve örgütsüzleşmeye karşı mücadelenin kadınların kurtuluşu mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olduğu öne çıkarılmalıdır.

Daha fazla kâr mantığıyla kadın emeğinin üretimi içinde değersizleştirilmesinin aileye destek olarak algılanmasına sebep olan sisteme karşı mücadele genişletilmelidir. Kadınların çalışma hayatına katılabilmesi için geleneksel aile yapısı eşitlikçi ilişkilerle yenilenmelidir.

TMMOB, yetersiz olan eğitim sisteminden sadece diploma sahibi olarak mezun olan, mesleğinin gerektirdiği donanımları eksik ve yetersiz olan üyelerinin bilgi ve bece-

rilerini arttırmak için meslek içi eğitim ve belgelendirme çalışmalarını daha örgütlü ve etkin bir şekilde yapmalıdır. Bu hizmetler tüm gelişmiş ülkelerde Meslek Odaları kanalı ile yürütülmektedir. Bu husus, ülkemizde Odalarımız tarafından eksiksiz olarak gerçekleştirilmelidir.

Meslek içi eğitimler yanı sıra mühendislerin mühendislik tasarımı, AR-GE ve akreditasyon konularında yetkinleşmeleri açısından Odalarımıza büyük görevler düşmektedir.

Çok sayıda nitelsiz mühendis yetiştirecek donanımsız üniversite ve bölüm açmak yerine, ülke ihtiyaçlarını gözeten yeterli eğitim kadrosu ve kütüphane, derslik, laboratuvar, yurt vb. altyapısı tamamlanmış kuruluşlar oluşturmak, bugüne kadar açılmış bulunan üniversitelerin kalite düzeyini artırmak ve aralarındaki eşitsizliği ortadan kaldırmak, eksik altyapılarını tamamlamak, eğitimde kalite standartlarını oluşturarak mühendislik bölümlerinin kalitesini bu kriterlere göre denetlemek, ülkemizde verilen lisans diplomalarının uluslararası düzeyde tanınmasını sağlamak, lisans eğitimini meslek içi eğitim programlarıyla sürekli desteklemek yönünde çalışmalar yapılmalıdır.

Odalarımızın kapsadığı disiplinlere ilişkin bölümlerin açılması ve kontenjanlarının belirlenmesi karar süreçlerinde TMMOB ve Odalarımız mutlaka yer almalıdır. Bu çerçevede Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Yasa, YÖK Yasası ve TMMOB Yasasında gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Odalarımızda, kapsadığımız mühendislik disiplinleri, meslek ve uzmanlıklara ilişkin "Meslek Dalı Ana Komisyonları", Şubelerde ise "Meslek Komisyonları" oluşturulmalıdır.

"İş Güvenliği Mühendisliği"nde olduğu gibi, birçok alanda mühendis olmayan teknik elemanların mühendislerin önüne geçirilmesi çalışmalarına karşı bugüne kadar olduğu gibi hukuki mücadele ve ayrıca kamuoyu oluşturma çalışmaları yapılmalıdır.

Mühendisler için belirlenen asgari ücret seviyesinin uygulanması yönünde kamu ve özel sektör nezdinde baskı oluşturulmalı, asgari ücret belirleme uygulaması yapma-

yan Odalarımız bu konuyu mutlaka gündemlerine almalıdırlar. Yasadışı unvan/yetki kullanımının engellenmesi için mesleki denetim ve mesleki cezalar hızlı biçimde uygulanmalıdır.

Meslek alanlarımızdaki sektörlerde mühendis, mimar şehir plancısı istihdamına yönelik çok yönlü özel çalışmalar yapılmalıdır. Odalar meslektaşlarına yeni iş alanlarının açılması için aktif rol üstlenmeli ve tüm Odalar gerekli teknik ve altyapılarını oluşturarak siyasal iktidarları zorlamalıdırlar. Kamu ve yerel yönetimlerde gerek duyulan teknik personel gereksiniminin karşılanması için gerekirse tek tek kuruluşlar ve sektörler nezdinde istihdam gereksinim örnekleme çalışmalarına yönelinmelidir.

Siyasi iktidarlar istihdam ve atamalarda mesleki, bilimsel-teknik kriterleri esas almalı, çalışma yaşamını kötümlenştiren siyasi kadrolaşmayı durdurmalıdırlar. Ücretli mühendislerin iş yaşamında karşılaştıkları mağduriyetlere karşı yapılacak çalışmalar kapsamında hukuksal destek ve bunun güçlü kılınması için özel birleşmelere yönelinmelidir.

Odalar ilgili sektör temsilci ve örgütleriyle bir araya gelmeli, meslek alanlarıyla ilgili sorunları masaya yatırarak sektör temsilcilerine mesleki ve sosyal gereklilikleri anımsatmalı ve birlikte çözüm yolları aranmalıdır. Mesleklerin gerektirdiği hizmetler dışında çalıştırılmaya karşı hukuksal mücadele yürütülmelidir.

Odalarımız bünyesinde işsiz üyelere yönelik iş bulma olanakları yaratan birimler kurulmalı ve bu birimlerin Odalar bünyesinde merkezileşmesi sağlanmalı, işsiz üyelerin sorunlarının takibi yapılmalıdır. Üyelere iş bulma süreci, aynı zamanda kopmaz bir örgütlülük bağı kurma olarak anlaşılmalı ve bu birimlerde bu özelliklere sahip personel istihdam edilmelidir. Uluslararası kaynaklı bazı projelerde uygulanan "kilit personel" uygulamasında yabancı mühendis-mimara öncelik verilmesi vb. sömürgeci mantığa karşı çikılmalıdır.

Meslek alanlarımızı ortadan kaldıran, mühendisliği yok sayan, kazanılmış tüm haklarımızı elimizden almaya yönelik çıkarılan ve çikartılmaya çalışılan yasa ve yönetme-

liklerin takibini yapabilmesi için Odalarca bir tarama ekibi oluşturulmalı ve bu süreçlere zamanında, daha hızlı ve etkin müdahalelerin yapılması sağlanmalıdır.

Emekli üyelerimizin çalışmak zorunda kalmasının, genç mühendisler nezdinde ücret düşüklüğüne yol açıcı tarzda kullanımını engellemeye yönelik kamuoyu çalışmaları yapılmalıdır.

Mühendis, mimar ve şehir plancılarının kamu ve özel sektörde fikri haklarının yok sayılmaması ve güvenceye alınması gerekmektedir. Zira dışa bağımlı ve taşeronlaştırıcı uygulamalara karşı ücretli çalışanları da içerecek şekilde mühendis, mimar ve şehir plancılarının fikri hakları tanınmalı ve hukuki korumaya alınmalıdır.

AB sürecinde serbest dolaşımın gündeme gelen düzenlemeler arasında, mesleki yeterlilik, mesleki eğitim, unvan/ yetki kullanımı, sürekli mesleki gelişim, mesleki hizmet sigortası, stajla ön deneyimle ilgili birçok yasal değişiklik söz konusudur. Bu kapsamdaki değişikliklerin 2010 yılına kadar gerçekleşmesi için ülkemiz lehine ciddi bir altyapı bulunmamakta ve meslek alanlarımıza yapılan mevcut müdahalelerden ülkemiz aleyhine sonuçlar vereceği anlaşılmaktadır. Ülkemiz mühendislik, mimarlık ve şehir

plancılığı birikiminden bağımsız ve ona karşı yapılan ve yapılacak olan bu düzenlemeler, hizmetlerin yabancılaşması sürecini hızlandıracaktır. Bu sürece karşı çok örgütlü bir tarzda mücadele edilmelidir.

TMMOB küresel sermayenin ve başını ABD'nin çektiği emperyalist yapılanmaların dünyayı sınırsız ve engelsiz bir sömürü alanı haline getirdiği, ulus devletlerin kendi geleceğini planlama işlevlerinden arındırıldığı, sosyal devlet anlayışının tasfiye edildiği, ülkemizi IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası finans kuruluşlarının yönetir hale geldiği bu dönemde TMMOB çatısı altında, diğer meslek örgütleri ve sendikalarla birlikte emekçi halkın yanında yer almıştır. TMMOB ülkemizdeki toplumsal mücadelelerin önemli bir ayağının sendikalar olduğunu bilmekte ve örgütlenmelerine katkı, dayanışma ve mücadele birliği içinde bulunmaktadır.

TMMOB sendikalaşmaya ilişkin olarak “işyeri sendikacılığı”, “meslek sendikacılığı” gibi yaklaşımları doğru bulmakta, “işkolu sendikalaşması” ekseninde çalışanların ortak örgütlülüğünü savunmakta ve üyelerini bu kapsamda ilgili sendikalara üye olmaya çağırılmaktadır. Bu kapsamda Odalarımız, kendi örgütlülükleri yanı sıra üyelerinin ilgili

sendikalara üye olmasını da aktif bir şekilde desteklemelidir. Üyelerimizin sorunlarının önemli bir kısmını çözecek platformun ilgili iş kolundaki sendikası olduğu bilince çıkarılmalı, sendikalaşma bilinci oluşturulmalıdır.

Emeğini satan mühendis, mimar, şehir plancısı; emek hareketinin “mühendis, mimar, şehir plancısı kimliği” ile bir bileşendir. Bunu hepimiz ve sendikal alandaki dostlarımız da benimsemek durumundadır. Objektif konum farklılıkları yanı sıra düzenin koyduğu yabancılaştırıcı etkileri yıkmak için gerekirse eğitsel boyuttan başlayarak özel çalışmalar yapılmalıdır. Sendikalı olma ile örgütlü mücadeleyi seçme arasındaki ayrım ortadan kaldırılmalıdır. Sendikalar ilgili oldukları sınıfsal alanı bütünüyle kapsamaya yönelmelidir.

Çalışma şartlarının iyileştirilmesi ve temel haklardan mühendis, mimar ve şehir plancılarının yararlanabilmesi için meslek odaları ve sendikalar ortak mücadele programları oluşturmalı ve bu doğrultuda mücadele edilmelidir.

Çalışma şartlarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Haftalık 45, uygulamada 50 saati aşan çalışma süreleri düşürülmelidir. Çalışma sürelerinin tam ücretten geriye düşülmesiz düşürülmesi, işsizlik sigortasının daha işlevli hale getirilmesi vb. sosyal hakların kazanımı ve geliştirilmesi için ortak hedefler doğrultusunda çalışmalar yürütülmelidir. Fazla mesai ücreti uygulamasının geçerli kılınması için mücadele edilmelidir. Esnek üretim ve esnek istihdam modellerine karşı çıkılıp, iş güvenceli tam istihdama dayalı istihdam politikaları yönünde zorlama yapılmalıdır. Genel asgari ücret yoksulluk sınırının üstüne çekilmelidir. Sendikal hak ve yasalar, İş Yasası, Devlet Memurları Yasası ve diğer ilgili yasaları uluslararası sözleşmelere uygun hale getirecek düzenlemelerin yapılması yönünde birlikte mücadele gündeme alınmalıdır.

1998 yılında yapılan bir TMMOB araştırmasına göre özel sektörde çalışan ücretli mimar- mühendislerin % 28,7’si sendika olan bir işyerinde çalışmakta, ancak bu kesimdeki sendika üyesi mimar-mühendislerin oranı % 0,5’te kalmaktadır. Kamu dahil toplamda ise genel sendikalaşma oranı % 46,6 iken mimar ve mühendislerde bu oran

% 11,7 idi. 1990 sonrası toplu sözleşmelerde kapsam dışı personel uygulamasıyla bu durum yaygınlaşmıştır. Mühendis ve teknik elemanların sendikalara üyeliklerini işsiz kılan bütün düzenlemeler iptal edilmelidir.

Sonuç olarak; kapitalist küreselleşmenin emeği baskı altına alan stratejilerine karşı istihdam bir hak olarak kabul edilmeli, çalışma saatleri azaltılmalı ve çalışmanın doğayı ve çevreyi tahribatı en aza indirilmelidir. Her türlü ayrımcılığa son verilmelidir. Fırsat eşitliği değil eşitliğin kendisi bir değer olarak kabul edilmelidir. Grevli toplu sözleşmeli sendikal haklar tüm çalışanlara sağlamalıdır. Sanayileşme, kalkınma ve büyüme, istihdam ve refah sağlanacak ise mutlaka kamu yararına bir yatırım ve üretim planlaması yapılmalı, yıllardır tek yanlı uygulanan, IMF’ye ve Dünya Bankası’na teslim edilen ekonomi politikalarına derhal son verilmelidir.

TMMOB yeniden ve yeniden, kalkınan büyüyen ve sanayileşen bir Türkiye talebini dile getirmektedir. Yatırımlar artırılmalı, özelleştirme uygulamalarıyla devletin küçültülmesi saplantısından vazgeçilmelidir. Eksenine insanların mutluluk ve refahını, sosyal devlet anlayışını oturtan, bilim ve teknoloji politikalarına dayalı bir sanayileşme ve kalkınma planı uygulamaya konmalıdır.

Gelecek hem ülkemiz mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı hizmetleri açısından, hem de mühendis, mimar ve şehir plancıları açısından kaygı vericidir.

Biz sorunlarımızın kapitalist küreselleşmenin neoliberal ekonomik düzeninden kaynaklı olduğunu ve giderek ağırlaşacağını biliyoruz. Bunların çözümü sadece talep etmekten geçmez, bunlar için mücadele etmek gereklidir. Şimdi tam da, eşit, özgür, demokratik bir Türkiye talebini yükseltme ve bunun için mücadele etme zamanıdır.

Herkes bilmelidir ki; TMMOB, emekten ve halktan yana olan dost örgütlerle birlikte korkmadan, sinmeden, geri adım atmadan temel hak ve özgürlüklere sahip çıkmaya devam edecektir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası